

צניעות - טבע היהדות 107

טהרה וצניעות הנים באופן מיוחד ההיפך של הפריצות והחוצפה שבטומאת הגויים. בניגוד להן, התכונות והמידות הישראליות המיוחדות הן צניעות, עדינות וביישנות, וכל שאר המידות המשתלשלות מאיסור עריות¹⁰⁸. נכון שהצניעות מוגדרת על ידי הרבה דינים, אבל קודמת להם המידה היסודית של הצניעות הישראלית שהיא היפך מטומאת הגויים, כל ההלכות הקלות והחמורות באות סביב לזה. העדינות הישראלית היא ההיפך הגמור של החוצפה והגסות שבפריצות.

מניין הוציא - הוציא

המורה (הארכיטקט) של השיטות⁹⁹

היחזקו במקום, בבית, "בביתך", בוד טינג בשיבת ומכאן הקרנת אור על כל החיים לכל מצביעם וסכנותיהם. מיד עם תחילת הדרך במדבר, ותחילת המצב הבלתי נורמאלי, "נברכים הם במדבר"¹⁰⁰, מתחילות הנרות עד שמגיעים לאותו מי גדול ענק, אבל רשע שפל - בלעם. הופעתו בגלות 5 וזה, מבט נבואי עצום, חריף וחדד להיפך ההסתודר של עם-ישראל ועצמותו. דברים נשגבים. אין להתחמק מכך. אך יחד עם זאת ודברים אלו שמו בפני בעל כרחו. יסודו ברשעות, בטומאה, רשע מרשע. ומתוך כך בסוף עוד נאחז איך שהוא ומשאיר "מתנה" עצה לאויבי ישראל¹⁰¹. ואין זו סתם עצה, אלא דבר יסודי ושרשי במהותם של ישראל. עריות - מג 10 של יחזקאל ואל יעבד¹⁰². טהרה מביאה לקדושה, כמבואר ב"מסילת ישרים". וטהר, וקדש. ישנו קשר בין טהרה וקדושה, וקדושה וטהרה. "קדושים תהיו"¹⁰⁴. זו קביעת מציאות אתם קדושים. מין אנושי מיוחד במינו. כלם אלהים מיוחד. קדושה זוהי מציאות הופתת המיוחדת לישראל, והפכה בטומאה, ומתוך כך ישנו ערך מיוחד לטהרה, בהיותה מקשרת עם פנים פנימיות הופתת, עם עצם היינו. טהרה שייכת לצניעות, וצניעות לענה, וענה היא היפך גסות הרוח, היפך מפריצות וחוצפות צניעות טהרה, עדינות וקדושה - אלה מושגים שלובים. ישנה סהרה המחשבת, סהרה המדות, וטהרה המעשים.

אנו נפגשים היום ברוב עם חסר טהרה וצניעות הנמשך מטומאת הגויים. אמר פעם אחד - במקום "מורה דפריז", יש לאמר "מורה דשיטות". הדבר עדין נמשך משם, מאותה עצה¹⁰⁵. גילוי בסדר האשה הוא היפך הגמור לטבעם של ישראל. זוהי השפעה מן הגויים. אמנותיות מציאותם של ישראל היא טהרה וצניעות - קדושה. הטומאה - וחסר הצניעות הקיימת בתוכנו היום, נובעת מאותה עצה נוראה של אג של אותו מי גדול, רשע מרשע, בלעם.

הוציא

וכן הוא המובן והחברתי, אין לערב בתורים ובתולות יהודים. כל גשמה של בחורה היא חלק מקדושת ישראל, וכן כל גשמה של בורר. הפסוק מתחיל בנשים: "כה תאמר לבית יעקב"¹⁷⁵ - "אלו הנשים"¹⁷⁶. שניהם חלקים חשובים מאוד, אבל לא ביחד. וכן בפסוקי דמורה "בחורים וגם בתולות"¹⁷⁷, לא נאמר "בחורים עם בתולות", לעומת "זקנים עם נערים". זקנים ונערים יכולים להיות ביחד, ולא כן בחורים עם בתולות¹⁷⁸. הכל קדוש וחביב אבל לא בערבוביא.

מניין הוציא - הוציא

ויש לרבותינו ו"ל במדרש (ילקוט שמעוני) במלת ואיו למה זה עזבתם את האיש אמר להם שמה מאותו זרע שאמר איה שרה אשתך שכל העולם מתברך בשביל אותו זרע. בארו בזה כי מה שאמר ואיו, כלומר איש כזה שאמרת עליו כך. מורה שהוא איש צנוע בדרכיו, שהרי עשה טובה לי ולא בא עמכם אלי ואני צריך לשאול עליו איה זה הוראה על צניעות דרכיה ואלו לא היה צנוע בדרכיו היה רץ אלי לומר אלו דברים. ואולי הוא מורע של שרה שאמרו המלאכים עליה איה שרה אשתך, להורות על מעלתה שהיא היתה צנועה, ובשביל כך היתה ראויה לבן שעל ידו כל העולם מתברך. כי

הצניעות מורה על הברכה. שכל ענין הברכה צנוע ונסתר, כי הדברים הפחותים אין מדריגתם פנימי ואינם ראויים לברכה. אבל דברים אשר הם עליונים במעלה הם פנימים, והם ראויים לברכה מצד אשר הם פנימים נסתרים. וכבר התבאר זה כי הצניעות וההסתר מורה על עליו מעלה וכל ברכה בהסתר וצניעות. והפך זה הגלוי מורה על שפלות וחסרון ואין ברכה בו. כמו שאמרו (תענית ח' ע"ב) אין ברכה אלא בדבר הסמוי מן העין. לכך אמר שמה צניעות דרכיו מורה על שהוא מורע של שרה שאמרו המלאכים איה שרה אשתך, שבשביל צניעות דרכיה היה לה בן שכל העולם מתברך בו. ולכך שמה ישא אחת מכם ויהיה מורעכם מתברך כל העולם.

מניין הוציא - הוציא

יצרא דעריות¹⁵⁶

אין על רחצה מעורבת שום תירוץ, וזו מן היצר. אבל האם צריך לפייס את היצר הזה? גם קיים יצר של בן סורר ומורה, שהוא חשק לזלזל. כנגד היצר, חונן האדם בדעת. "אתה חונן לאדם לדעת"¹⁵⁷. המתנה היחיד חשובה והמעלה היותר גדולה שנתן ד' לאדם, היא שכלו הטוב והאצילי¹⁵⁸. כנגד מצב של אי שליטה ביצר יש צורך בשכל התבוננות. מרוב הרגל סקסואלי קיים נוסח כאילו אין יצרא דעריות. "כי יתן בכוס עינו יתהלך במישורים"¹⁵⁹. "כל הנותן עינו בכוסו, כל העולם כולו דומה עליו כמישור. כל הנותן עינו בכוסו, עריות כולו דומות עליו כמישור"¹⁶⁰. צריך ליהדר מאוד מיצרא דעריות. נכון אי אפשר לבטלו לגמרי¹⁶¹, הוא שייך לטבע האדם מעצם בריאתו. "ואל אישך תשוקתך"¹⁶². הוא יסוד הבריאה, ואין מקום לעקור, אלא לסדר אותו באופן נכון. צריך לטין יצר זה אל ההיחזק והקדושה, בקיום מצות פריה ורבייה. יש לסדר את יצרא דעריות על פי הדרכת התורה, מתוך ראייה שלימה של הדברים. "ונורת ד' תמימה"¹⁶³. תמימות אינה טפשות, תמימות היא שלמות. התורה, כשהיא שלימה, היא "משיבת נפש"¹⁶⁴. לעומת זאת כשתופסים את דבר ד' פירושים פירושים, חתיכות וחתיכות, "צו לצו, צו לצו"¹⁶⁵, אין תענוג אלא סילוף ושקר.

הבדלה והכללה¹⁶⁶

יש עוד כמה דברים שאין להם שום היחזק כגון ריקודים משותפים לבנים ובנות¹⁶⁷. יסוד היהדות הוא הצניעות. אין בתורה שום שנאה לשניים, אלא יחס נכון והמסודר על פי הלכות צניעות.

גוף האדם הפרטי הוא אורגניזם שלם בניו מכמה יסודות: גוף, לב, מוח ושאר אברים. כשכל חלק שומר על יחודו הספיציפי או הגוף מופיע באחדותו השלימה. כך

הוא גם לגבי הציבור. באומה קיימים חלקים שונים, וכל החלקים שייכים לבניין הזה הגדול והחשוב. יש צדדים שונים באורגניזם הציבורי, לכל אחד יש תפקיד מסוים, ואי אפשר להחליף את התפקידים. רק כשיש השלמה הדדית באה ההצלחה, ולא מתוך טשטוש תחומים. שמידת כל אחד את תפקידו אינו פירוד, חס ושלום, אלא השלמה. במאמר אחד בגמרא מופיע יסוד השוויון בין איש לאשה: "השוה הכתוב אשה לאיש לכל דינין שבתורה"¹⁶⁷. קודם כל יש להכיר את יסוד השוויון, את האחדות שביצירה. יחד עם זה, יש להכיר שקיימים חילוקים ביולוגיים וגם פסיכולוגיים. רק כשכל חלק שומר על תפקידו המיוחד ועניינו המיוחד, על פי סדר התורה, או מתגלה הבניין הכללי באחדות והשלמה, ולא במצב שבנים ובנות מעורבים יחד. בודאי ש"צאהבת לרעך כמוך"¹⁶⁸, מקיף את כל הבנים ואת כל הבנות¹⁶⁹, אבל אסור להגיע למצב של פגיעה באורגניזם הכללי-ישראלי. צריך לימוד, הכרה והבנה, כדי שתהיה השתלבות מתאימה בעם ישראל, כש"איש על מחנהו ואיש על דגלו"¹⁷⁰. צריכה להיות אהבה ואהבה, אבל לא טשטוש תחומין. לפעמים מרוב אהבה מתעלמים מכך. אין זה מרוב חכמה והבנה.

מניין הוציא - הוציא

6

א (א) מלשבו. דאז בְּהִכְרַת יְתֵגְלָה גִּפְפוֹ, וְהָאָדָם צָרִיף לְהִתְנַהֵג בְּצִנְיָעוּת וּבְדִשָׁה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרַחֲמֵי הָאֵל. וְאֶפְלוּ בְּשִׂיחָא לְלֵילָה וּבְחֻדְרֵי מְדֻרִים, הָלוֹא מְלֵא כֹל הָאָרֶץ בְּבוֹדוֹ, וְכִתְשָׁכָה וְכִאֲוָה לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ. וְכֵן צָרִיף לְהִתְנַהֵג בְּמִסְתָּת טַעַם זֶה שְׁלֵא בְּמִקוֹם הַכְרַת מְלַגְלוֹת מְבֻשָׁר, וְאֶפְלוּ מַעַט, (ב) כֹּל מֵה שְׂדֵרְפוּ לְהִיזוֹת מְקַסָּה בְּכַנְיָים לְעוֹלָם.

יש מצבים בהם מתגלה חולשה בצניעות אצל גברים, אפילו תלמידי חכמים. לפעמים הלכים ברחוב רב ודבנית יחד, אבל רק חצי המשפחה לבוש כראוי, פשוט הדבר שהדבנית לבושה בהתאם לכל הלכות הצניעות, מתאים על פי הצניעות שהאשה תהיה מכוסה, אבל לא כן הגבר, התלמיד החכם. זו חולשה האם הכרחי שהיה קצו גם לגבר מתאים להיות מכוסה¹⁷¹, והצניעות שייכת למדות טבע היהדות, להיפך מן הגויות.

מניין הוציא - הוציא

10

זאת, בנות ישראל שבארץ-ישראל, היה תהיינה בנותיהחיל הלהחממות. על טהרה מוסרנו, ובגלל-נפש תשליכו מהרה את המורה הפרועה הזאת, וכטהרת נשמתך ככה יטהרו ארחות חייכם, התליכותיכן בתלבשת תהיינה הליכות עלמנו, עלמנו של ישראל הפנימי, הנובעות. ממעין תורתנו הקדושה, חיינו ואיך ימינו לעד. גדרו, אחיות טהורות, את הפרצה הזאת והסירו את הנגע המודרני הזה מארצנו הקדושה, מערינו וממשבתנו ומכל קבוצותינו הקדושות סלון לד', אור ישראל ולעמו. ותתברכו בארץ ימים וחיים טובים ורעננים, בדרות ישרים, אשר יביצו ויפחדו לתפארה על הרי ישראל ויהודת. כעתידת אחיכם הנאמן.

מניין

מניין הוציא - הוציא

3

כחוב פלש שבו ולמה נקרא שמו פלפאל... כחוב פלש וכו' פלפאל אבר ר'

הקטן של בועו עונותו של פלש בן ליש... כחוב פלש וכו' פלפאל אבר ר'...

כחוב פלש וכו' פלפאל אבר ר'... כחוב פלש וכו' פלפאל אבר ר'...

כב. (כח. א) ו'ש' א'ל פ'ש'ים - ה'ל'קה: ב'זכות פ'מה ד'ב'רים... כחוב פלש וכו' פלפאל אבר ר'...

מ'ר'ל ר'ב'ה ב'מ'ר'ר' כ'נ'ל'כ' ה'י'ן כ'ז

מ'ר'ל ר'ב'ה ב'מ'ר'ר' כ'נ'ל'כ' ה'י'ן כ'ז

מ'ר'ל ר'ב'ה ב'מ'ר'ר' כ'נ'ל'כ' ה'י'ן כ'ז

והחל חידך דר"י מ"ד רבנו נטו וכו'... דהאחל גדול יותר מהכינוי אלל כנשים...

מ'ר'ל ר'ב'ה ב'מ'ר'ר' כ'נ'ל'כ' ה'י'ן כ'ז

והאמר להרנג ותחס עליך, ואמר, ואמרתי מבע"ל, ותחס, וחסת מבע"ל, ארי"א, א"ל דוד לשאול, מה"ת...

מ'ר'ל ר'ב'ה ב'מ'ר'ר' כ'נ'ל'כ' ה'י'ן כ'ז

ונו. ומאי צניעותא כו' תנא נדר לפניו מנדר ומערה... הצניעות ראויה לאדם משני צדדים...

מ'ר'ל ר'ב'ה ב'מ'ר'ר' כ'נ'ל'כ' ה'י'ן כ'ז

א"ד יודין מיטער ר' בנאה בכל שוחפין מעכבין זה את זה... ה'ר'ן ב'ן ה'ב'יס'ה שא"ן ד'ר'כ'ן של ב'נות...

מ'ר'ל ר'ב'ה ב'מ'ר'ר' כ'נ'ל'כ' ה'י'ן כ'ז

הרינו רואים שהמדות הטבעיות באדם אינן נקבעות כ"א כפי הדעת, ולפי ידיעתו... בין שתהי' אמתית או כוזבת ידבקו מדותיו...

מ'ר'ל ר'ב'ה ב'מ'ר'ר' כ'נ'ל'כ' ה'י'ן כ'ז